

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **Z. o. o. p. s. s. h. B. a Š.**, zastoupené JUDr. Irenou Kohoutovou, advokátkou se sídlem Komenského nám. 381, Kroměříž, proti žalovaným **1) Národní památkový ústav**, se sídlem Valdštejnské nám. 3, Praha 1, **2) Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské náměstí 471/1, Praha 1, o žalobě proti fiktivnímu rozhodnutí žalovaného ad 1) ze dne 28. 9. 2004 a žalovaného ad 2) ze dne 20. 10. 2004, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 Ca 220/2004, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 1. 2006, č. j. 8 Ca 220/2004 - 24,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 1. 2006, č. j. 8 Ca 220/2004 - 24, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou dne 22. 10. 2004 u Městského soudu v Praze domáhala zrušení fiktivních negativních rozhodnutí žalovaného ad 1) ze dne 28. 9. 2004 a žalovaného ad 2) ze dne 20. 10. 2004.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 2. 1. 2006, č. j. 8 Ca 220/2004 - 24, odmítl žalobu žalobkyně proti fiktivnímu negativnímu rozhodnutí žalovaného ad 1) ze dne 28. 9. 2004, kterým byla zamítnuta její žádost o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů; a proti fiktivnímu negativnímu rozhodnutí žalovaného ad 2) ze dne 20. 10. 2004, kterým v odvolacím řízení zamítl odvolání žalobkyně proti fiktivnímu negativnímu rozhodnutí ze dne 28. 9. 2004. V odůvodnění tohoto usnesení soud uvedl, že žaloba byla podána tak, že za žalobkyni jedná PhDr. H. V. P. Oprávnění jednat za žalobkyni, jako její předsedkyně, doložila čestným

prohlášením ze dne 10. 11. 2004, s tím, že žalovaný ad 1) dne 21. 6. 2004 obsadil kanceláře žalobkyně a zabavil veškeré písemné materiály, včetně identifikačních údajů a také zápisy ze všech členských schůzí výboru žalobkyně, tudíž nelze doložit např. usnesení členské schůze o volbě její předsedkyně. Soud v usnesení odkázal na sdělení žalovaného ad 1) ze dne 10. 3. 2005 k č. j. 9 Ca 246/2004 - 39, ve kterém uvedl, že PhDr. H. V. P. není jeho zaměstnankyní, neboť její pracovní poměr skončil dne 8. 7. 2004. V tomto sdělení, stejně jako ve sdělení ze dne 7. 3. 2005 k č. j. 5 Ca 205/2004 - 60, žalovaný ad 1) dále konstatoval, že na jeho ústředním pracovišti, ani na územním odborném pracovišti Olomouc, není žádný doklad o zvolení PhDr. H. V. P. předsedkyní žalobkyně. Ze zápisu z členské schůze žalobkyně ze dne 18. 12. 2003, který je součástí spisu Městského soudu v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 8 Ca 233/2004, vzal soud za prokázané, že její členové zvolili předsedkyní Š. S. a hospodářem PhDr. H. V. S. ohledem na tyto skutečnosti soud dospěl k závěru, že osobou oprávněnou jednat za žalobkyni je její předsedkyně Š. S. a nikoli její hospodářka PhDr. H. V. P., které se nepodařilo tuto skutečnost vyvrátit a prokázat opak. Soud uzavřel, že nebylo prokázáno, že PhDr. H. V. P. je statutárním orgánem žalobkyně, a že má právo jednat jejím jménem. Městský soud v Praze proto postupoval podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a žalobu odmítl, neboť byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

Ve včasné kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) namítla, že ač žádala o ustanovení „*právního zástupce*“, soud její žádost odmítl a znemožnil jí tak, za pomoci ustanoveného zástupce, doložit potřebné skutečnosti tak, aby je soud nezpochybnil. Vyjádřila svůj nesouhlas s tím, že soud jednostranně a nedůvodně akcentoval důkazy předložené žalovaným ad 1), čímž porušil zásadu rovnosti účastníků řízení. Podle stěžovatelky soud nevzal v potaz, že svými interními materiály nedisponovala; nevypořádal se s jí navrženými důkazy ze dne 16. 10. 2005, které mohly potvrdit oprávnění PhDr. H. V. P. jednat jejím jménem; přičemž ani nepřihlédl k zápisu ze členské schůze stěžovatelky ze dne 15. 8. 2005, který se vyjadřuje k osobě předsedkyně a jejímu oprávnění jednat jménem stěžovatelky. Stěžovatelka vyjádřila svůj nesouhlas s postupem soudu, který přijal od žalovaného ad 1) její materiály, které získal nelegálně, přičemž se nezabýval otázkou jejich pravosti. Poukázala v té souvislosti na skutečnost, že jí žalovaný ad 1) dne 21. 6. 2004 násilně zabavil veškeré její interní materiály, když vyměnil zámek u její kanceláře. Městský soud v Praze bez uvedení relevantního důvodu odmítl čestné prohlášení předsedkyně stěžovatelky PhDr. H. V. P., aniž uvedl, v čem spatřuje jeho nedostatečnost, či nedůvěryhodnost osoby předsedkyně. Stěžovatelka rovněž namítla, že ustanovený zástupce mohl pomoci s formulací čestného prohlášení pana Z. B. Zdůraznila, a že se řídila vyjádřením místopředsedy Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2005, zn. 4641/2005 St, podle kterého by postačoval dotaz na některého člena organizace směřující k ověření skutečností uvedených v čestném prohlášení předsedkyně stěžovatelky. Stěžovatelka dále namítla podjatost soudců JUDr. Slavomíra Nováka, JUDr. Bedřišky Sitenské a JUDr. Hany Pipkové s odůvodněním, že z neznámých důvodů považovaly osoby jednající za stěžovatelku PhDr. H. V. P. a Z. B. za osoby nečestné a stranili žalovanému ad 1), jehož stanovisko považovali za apriori hodnověrné. Stěžovatelka zdůraznila, že zpochybnit předsednictví PhDr. H. V. P. by mohlo pouze nesouhlasné stanovisko některého z jejích členů, nikoli však nedůvodné námitky žalovaného ad 1), který žádným způsobem nemůže zasahovat do činnosti stěžovatelky a vyjadřovat se k jejímu vnitřnímu uspořádání a volbě jejího orgánu. Nikdo ze členů stěžovatelky však nezpochybnil volbu PhDr. H. V. P. na jaře roku 2004 po rezignaci Š. S., ani její oprávnění jednat z titulu této funkce za stěžovatelku před soudy. Stěžovatelka uzavřela, že popsáním postupem soudu došlo k porušení ústavně zaručeného práva stěžovatelky domáhat se práva u nezávislého a nestranného soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a základního práva na soudní přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Městský soud v Praze nesprávně vyložil

§ 33 odst. 4 s. ř. s. a neodůvodněně se nezabýval stěžovatelkou navrženými důkazy k prokázání jí tvrzených skutečností. Odmítnutím žaloby pak bylo omezeno ústavní právo stěžovatelky podle čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. V doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 9. 2006 stěžovatelka uvedla, že uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. S ohledem na tyto skutečnosti navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 1. 2006, č. j. 9 ca 220/2004 - 24, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ad 1) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v ní stěžovatelka pouze rozvádí své přednesy učiněné před soudem prvního stupně, aniž by uváděla cokoli nového, co by bylo relevantní pro posouzení věci. Poukázal na to, že stěžovatelka není povinně zastoupena advokátem a uzavřel, že její kasační stížnost nepovažuje za důvodnou.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout u úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatelka uvádí důvody kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Nejvyšší správní soud předesílá, že v posuzované věci vycházel ze závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve skutkově i právně obdobné věci, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 38/2006.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že v řízení u Městského soudu v Praze rozhodovali vyloučení soudci, kteří „z neznámých důvodů považovali PhDr. H. V. P. a Z. B. za osoby nečestné a stranili žalovanému ad 1)“. Potřebné je v této souvislosti učinit odkaz na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2006, č. j. Nao 6/2006 - 36, který se vznesenou námitkou podjatosti soudců JUDr. Slavomíra Nováka a JUDr. Hany Pipkové zabýval s tím, že oba nejsou vyloučení z projednávané věci vedené pod sp. zn. 8 Ca 220/2004. O námitce podjatosti proti JUDr. Bedřišce Sitsenské Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť dne 31. 1. 2006 ukončila služební poměr soudce.

Nad rámec tohoto usnesení Nejvyšší správní soud v této souvislosti doplňuje, že stěžovatelka spatřuje podjatost soudců soudu prvního stupně pro odůvodnění napadeného usnesení, které bylo stěžovatelce doručeno dne 16. 1. 2006. Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně vyplývá, že důvodem pro vyloučení soudce není jeho právní názor vyjádřený v rozhodnutí o projednávané věci, a to ani tehdy, když jej Nejvyšší správní soud později shledá nesprávným. Podobný závěr vyslovil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, č. 283/2004 Sb. NSS, podle nějž *důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nejsou podle § 8 odst. 1 s. ř. s. okolnosti spočívající v postupu soudu podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s., který vedl k zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že žaloba zjevně nemůže být úspěšná, a to ani v případě, že by takové rozhodnutí nebylo věcně správné.* Námitku stěžovatelky, že soudci, kteří v projednávané věci rozhodovali, z „neznámých důvodů považovali PhDr. H. V. P. a Z. B. za osoby nečestné a stranili žalovanému ad 1)“, pokládá Nejvyšší správní soud za vyjádření nesouhlasu stěžovatelky s právním názorem soudu prvního stupně, podle kterého stěžovatelka předloženými dokumenty neprokázala, že PhDr. H. V. P. je oprávněna za stěžovatelku jednat.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval věcnou podstatou kasační námitky, tj. zda PhDr. H. V. P. prokázala své oprávnění jednat za stěžovatelku v řízení o žalobě. Podle § 33 odst. 4 s. ř. s. za právnickou osobu jedná ten, kdo je k tomu oprávněn podle zvláštního zákona. Za právnickou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby. Kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění na výzvu soudu prokázat. V téže věci může za právnickou osobu současně jednat pouze jediná osoba.

Základními dokumenty, které v případě stěžovatelky mohly sloužit k prokázání oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za stěžovatelku, jsou zakladatelský dokument (zápis z ustavující členské schůze) či stanovy, které upravují jednání za stěžovatelku, a zápis z členské schůze, na níž byla PhDr. H. V. P. zvolena předsedkyní stěžovatelky. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známá skutečnost, že z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 18. 11. 2004, sp. zn. 33 Nc 1461/2004, který je součástí spisu vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 8 As 37/2006, je zřejmé, že žalovaný ad 1) převzal bez souhlasu stěžovatelky její interní materiály. Z vyjádření stěžovatelky dále vyplývá, že je dosud nemá k dispozici. Podle názoru Nejvyššího správního soudu lze proto předpokládat, že stěžovatelka skutečně bez vlastního zavinění nedisponuje výše uvedenými dokumenty, které by mohly bezpečně prokázat oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za stěžovatelku. Těmito dokumenty naopak zřejmě disponuje žalovaný ad 1). Nejvyšší správní soud k tomu zdůrazňuje, že prokázání oprávnění jednat za právnickou osobu ve smyslu § 33 odst. 4 s. ř. s. je jednou z podmínek řízení, a proto nemůže být závislé na vůli jiného účastníka řízení, zejména ne na protistraně. V opačném případě by žalovaný ad 1) mohl zabránit stěžovateli v přístupu k soudu, což představuje v právním státě nepřípustný zásah do práva na soudní ochranu.

Za této situace lze za dostatečné podklady k prokázání uvedené skutečnosti považovat dokumenty, které stěžovatelka před vydáním napadeného usnesení předložila Městskému soudu v Praze, tzn. čestné prohlášení PhDr. H. V. P. ze dne 10. 11. 2004 a dopis žalovaného ad 1) ze dne 17. 9. 2004, ve kterém je PhDr. H. V. P. označena jako předsedkyně stěžovatelky. Zmíněný dopis vyvrací argument, že předsedkyní stěžovatelky byla v dané době Š. S., zvolená členskou schůzí konanou dne 18. 12. 2003, a podporuje tvrzení stěžovatelky, že Š. S. na funkci předsedkyně rezignovala a členská schůze konaná v březnu 2004 následně zvolila předsedkyní stěžovatelky PhDr. H. V. P. V opačném případě by se totiž žalovaný ad 1), který byl o zvolení Š. S. informován, neobracel dne 17. 9. 2004 na PhDr. H. V. P. jako na předsedkyni stěžovatelky. Nejvyšší správní soud dodává, že soud prvního stupně měl z jiných spisů k dispozici i čestné prohlášení jednoho ze členů stěžovatelky – Z. B. – který se rovněž vyjadřoval k osobě PhDr. H. V. P. jako předsedkyně stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčil stěžovateli, která odkazovala na vyjádření místopředsedy Městského soudu v Praze ze dne 2. 6. 2005, zn. 4641/2005 St, podle něž by k prokázání oprávnění jednat za stěžovatelku postačoval dotaz na některého člena organizace směřující k ověření skutečností uvedených v čestném prohlášení předsedkyně. Městský soud v Praze pochybil, když stěžovatelku podle § 33 odst. 4 s. ř. s. vůbec nijak k prokázání oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za ni nevyzval, ač sama podáním ze dne 16. 10. 2005 navrhla prokázat tuto skutečnost mj. výslechem svědků. Měl-li soud prvního stupně za to, že důkazy předložené stěžovatelkou nepostačují k prokázání PhDr. H. V. P. jednat jejím jménem, ale tyto současně ukazovaly na možnost provedení jiných důkazů, výslovně přitom stěžovatelkou navržených, bylo na soudu prvního stupně, aby takové důkazy provedl. Nejvyšší správní soud považuje důkaz výslechem svědků, který by Městský soud v Praze zřejmě akceptoval jako důkaz dostatečně průkazný, za srovnatelně věrohodný s předloženými listinami, které soud prvního stupně považoval za nedostačující.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud v Praze nesprávně aplikoval § 33 odst. 4 s. ř. s., a proto kasační stížností napadené usnesení pro nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Věc současně vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Samotným závěrem Nejvyšší správní soud uvádí k názvu stěžovatelky, že součástí procesního spisu je zápis z členské schůze stěžovatelky ze dne 15. 8. 2005, kdy byla odsouhlasena změna názvu stěžovatelky. Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že do spisů ve věcech vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 48/2005 a 8 As 49/2005 bylo žalovaným ad 1) založeno sdělení Odborového svazu státních orgánů a organizací (dále jen „Svaz“) ze dne 26. 1. 2007, podle nějž předsednictvo Svazu odmítlo provést změnu názvu stěžovatelky v evidenci Svazu, neboť nově navržený název nemá dostatečnou rozlišovací schopnost. Nejvyšší správní soud proto stěžovatelku označil jak názvem původním, evidovaným, tak i názvem novým, dosud nezaevidovaným.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. listopadu 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

